

Utrikesutskottets betänkande

1982/83: 25

om Sydafrika och Namibia

Motionerna

Utskottet behandlar i detta betänkande

motion 1982/83: 721 av Hans Göran Franck m. fl. (s), yrkandena 1 a)–1 d), vari föreslås

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna

a) att Sverige bör verka för att en oberoende rättslig kommission eller annan undersökningsgrupp snarast tillsätts i första hand inom FN:s ram för att undersöka tortyr och andra övergrepp mot den namibiska civilbefolkningen,

b) att svensk lagstiftning snarast bör införas som förbjuder all import och medverkan vid exploatering av Namibias naturresurser samt att straffsanktioner mot överträdelser bör införas,

c) att sådan lagstiftning som sägs i yrkande 2 bör genomföras utan att avvakta den mer omfattande översyn av Sveriges ekonomiska förbindelser med Sydafrika och Namibia som görs av Sydafrikautredningen (H 1980: 4),

d) att Sverige i FN bör verka för att andra medlemsländer vidtar motsvarande lagstiftningsåtgärder samt att dekret nr 1 om Namibia, med straffbestämmelser, antas av FN:s säkerhetsråd, varvid eftersträvas ett nordiskt samarbete vid genomförandet av dessa åtgärder,

(yrkande 2 i motion 721 behandlas i UU 1982/83: 20:)

motion 1982/83: 907 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari föreslås

att riksdagen antar följande som *Motionärernas förslag* betecknade förslag till lag om ekonomisk bojkott av Sydafrika att ersätta lagen (1979: 487) om förbud mot investeringar i Sydafrika och Namibia, (lagtexten återfinns i motionen.)

motion 1982/83: 1777 av Pär Granstedt m. fl. (c), vari hemställs

1. att regeringen undersöker förutsättningarna att få till stånd ett effektivt oljeembargo mot Sydafrika,

2. att regeringen, om en svensk medverkan i ett embargo kan ha en positiv effekt, återkommer med förslag om detta.

Skrivelsen

I betänkandet behandlas även regeringens skrivelse 1982/83: 80 med redogörelse för svenska företags verksamhet i Sydafrika och Namibia. Enligt lagen (1979: 487) om förbud mot investeringar i Sydafrika och Namibia skall svensk juridisk person som själv eller genom utländskt dotterbo-

lag driver rörelse i Sydafrika eller Namibia årligen till kommerskollegium, senast sex månader efter räkenskapsårets slut, redovisa hur verksamheten utvecklats i dessa länder. Kommerskollegium skall varje år före den 15 oktober till utrikesdepartementet lämna en redogörelse för de redovisningar som avgetts. På grundval härav lämnar regeringen en motsvarande redovisning till riksdagen. Under förra riksmötet behandlade riksdagen den första av dessa årliga redogörelser (Skrivelse 1981/82: 173, UU 1981/82: 22, rskr 346).

Av den nu föreliggande redogörelsen (skr 1982/83: 80) framgår att vissa förändringar skett under år 1981 i fråga om den svenska näringsverksamhetens omfattning och utveckling i Sydafrika. Totalt ökade omsättningen hos de rörelsedrivande dotterbolagen under år 1981, med 15 %, men med hänsyn till den lokala inflationen på 13,9 % kan omsättningen sägas ha legat på i stort sett samma nivå som år 1980. Det sammanlagda resultatet före skatt jämfört med år 1980 innebar en betydande minskning. Ett par av företagen redovisade förlust. Denna utveckling torde delvis ha sin grund i en avmattning i den sydafrikanska ekonomin under år 1981 vilket i sin tur beror på bl. a. sjunkande världsmarknadspriser på guld.

Skrivelsen har kompletterats med ytterligare uppgifter, vilka framgår av följande uppställning:

	1980 (milj. rand)	1981 (milj. rand)
resultat före skatt	23	13
aktiekapital	8,8	8,8
eget kapital	55	55
tillgångar	158	186
anläggningstillgångar	25	25

För år 1981 har följande företag lämnat redogörelser som omfattas av lagen om förbud mot investeringar i Sydafrika och Namibia: Alfa Laval AB, Alvenius AB, Atlas Copco AB, AB Bahco, Esselte AB, Fagersta AB, A. Johnson & Co HAB, Sandvik AB, SAS, Aktiebolaget SKF, Skega AB, och Rederiaktiebolaget Transatlantic.

Företagen har beskrivit hur verksamheten i resp. sydafrikanska och namibiska företag har utvecklats under det senaste räkenskapsåret som avser ovannämnda period, således i flertalet fall för år 1981.

Lagen innebär ett generellt förbud för svenska företag att investera i Sydafrika och Namibia, men möjligheten finns att enligt 4 § bevilja undantag från investeringsförbudet. Medgivande får avse viss investering eller investeringar i visst företag under ett år. Undantaget får inte göra det möjligt för sökanden att utvidga sin verksamhet i Sydafrika eller Namibia.

Regeringen har under redovisningsperioden behandlat sex dispensärenden från följande företag: Transatlantic, Fagersta (2), SKF (2) och Sandvik.

Regeringen delar den av kommerskollegiet framförda åsikten att de överträdelser av lagen som synes ha skett – och som berörs i skrivelsen – inte nämnvärt har påverkat företagens produktionskapacitet. Efterlevnaden av lagen har alltså följt av riksdagen angivna riktlinjer. Tillämpningen av lagens dispensregler medför emellertid svåra avvägningar. I avvaktan på sydafrikakommitténs översyn av lagstiftningen ser regeringen emellertid ingen anledning att frångå en restriktiv tillämpning som förhindrar de i Sydafrika och Namibia etablerade svenska företagen att expandera men som innebär att verksamheten tillåts att fortsätta. Dispensärenden av principiell karaktär kommer att föredras i utrikesnämnden.

Regeringen konstaterar att ett av lagens syften, nämligen att nå internationell efterföljd, inte har uppnåtts.

Utskottet

Under den följd av år riksdagen haft anledning att behandla situationen i Sydafrika och Namibia har apartheidpolitiken snarare blivit hårdare och mer systematiskt genomförd. Folkomflyttningarna fortsätter i syfte att för framtiden säkerställa vit dominans över de största och rikaste delarna av landet.

Den internationella opinionen är enig i sitt fördömande av rasåtskillnadspolitiken och av Sydafrikas ockupation av Namibia. Trots detta har det visat sig svårt att få till stånd effektiva internationella påtryckningsåtgärder mot den vita regimen i Sydafrika. År 1977 beslutade FN:s säkerhetsråd om vapenembargo mot Sydafrika, men förslag om bindande ekonomiska sanktioner blockeras.

Överläggningar enligt FN:s plan om Namibias framtid som självständigt land har förts under lång tid, framgångsrikt fördröjda av Sydafrika. Sedan i augusti 1982 har emellertid inga egentliga förhandlingar ägt rum.

Sverige tillhör den grupp länder som försökt förmå FN:s säkerhetsråd att fatta bindande beslut om sanktioner mot Sydafrika bl. a. på handelsområdet. Vi har också framfört uppfattningen att pågående överläggningar om Namibias framtid inte borde få användas som förevändning att avstå från påtryckningar mot Sydafrika.

I väntan på mera omfattande internationella sanktioner har Sverige funnit det möjligt att för egen del i detta unika fall besluta om förbud mot svenska investeringar i Sydafrika och Namibia.

I de nu föreliggande motionerna yrkas bl. a. att Sverige skall utvidga sina egna påtryckningsåtgärder till att omfatta även handel i olika avseenden. I motion 721 föreslås i yrkande 1 b) ett förbud mot svensk import och svensk medverkan vid utvinning av naturtillgångar i Namibia samt straffsanktioner vid överträdelse av sådana svenska bestämmelser. I yrkande 1 c) i samma motion heter det att ett sådant svenskt förbud bör genomföras utan att resultatet av den pågående Sydafrikautredningen inväntas. I motion 721

+1 Riksdagen 1982/83. 9 saml. Nr 25

hänvisas bl. a. till det s. k. Namibiadekretet till skydd för Namibias naturtillgångar. Det antogs år 1974 av FN:s Namibiaråd och innehåller förbud mot utvinning och utförsel av naturtillgångar från Namibia utan tillstånd av Namibiarådet. Dekretet har enligt svensk uppfattning inte juridiskt bindande karaktär.

Ett handelsembargo på oljeområdet förordas i yrkandena 1 och 2 i motion 1777, och i motion 907 föreslås en total svensk ekonomisk bojkott av Sydafrika.

Utskottet har förståelse för motionärernas önskan att utvidga och effektivisera de ekonomiska påtryckningarna mot Sydafrika. En sådan önskan ligger också bakom Sveriges ansträngningar i FN att få till stånd bindande sanktioner och återspeglas i riksdagens uppdrag till regeringen att utreda förutsättningarna för utvidgade svenska påtryckningsåtgärder mot Sydafrika.

Som utskottet framhöll i betänkandet UU 1981/82:13, när frågan om handelssanktioner på bl. a. oljeområdet behandlades, visar erfarenheterna att en handelsbojkott om den skall bli kännbar bör omfatta flera eller alla huvudleverantörer. Redan av detta skäl framstår ett bindande beslut, fattat av FN:s säkerhetsråd, som en önskvärd förutsättning för en verksam sanktion på handelsområdet. Härtill kommer den viktiga omständigheten att förpliktande FN-beslut tar över internationella åtaganden på detta område, anförde utskottet vidare. För svenskt vidkommande är det även av andra skäl väsentligt att internationella sanktioner är förankrade i ett säkerhetsrådsbeslut. Utskottet har vid flera tillfällen tidigare behandlat detta förhållande, bl. a. i UU 1981/82:13 och UU 1981/82:22.

Gjorda bedömningar har giltighet även för de nu föreliggande yrkandena om förbud mot handel med Sydafrika och Namibia. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet yrkandena 1 b) och 1 c) i motion 721, motion 907 och motion 1777 i vad avser ensidiga svenska åtgärder på handelsområdet.

Det är emellertid fortfarande en svensk uppfattning att FN:s säkerhetsråd bör besluta om internationella sanktioner på oljeområdet mot Sydafrika. Sverige bör också enligt utskottets mening uppmärksamt följa de oljeproducerande ländernas aktioner mot Sydafrika på detta område och så långt möjligt ge sitt stöd åt dessa länders strävanden. Vad avser förslaget i motion 721 om förbud mot svensk medverkan vid exploatering av naturtillgångar i Namibia vill utskottet erinra om att den svenska lagen om förbud mot investeringar i Sydafrika och Namibia självfallet gäller svensk verksamhet i Namibia även på detta område.

I yrkande 1 d) i motion 721 föreslås att Sverige i FN bör verka för att andra medlemsländer vidtar motsvarande lagstiftningsåtgärder, att Namibiadekretet antas av FN:s säkerhetsråd och att ett nordiskt samarbete äger rum vid genomförandet av dessa åtgärder.

Som framgår ovan verkar Sverige för att FN:s säkerhetsråd skall fatta bindande beslut om sanktioner mot Sydafrika. Dessa strävanden har på-

gått under flera år – i samarbete med övriga nordiska länder – men hittills inte lett till avsett resultat. Utskottet utgår från att regeringen fortsätter dessa strävanden i syfte att uppnå Namibias självständighet enligt FN:s Namibiaplan. Yrkande 1 d) får därmed anses besvarat.

I motionen föreslås också att Sverige bör verka för att en oberoende kommission tillsätts i första hand inom FN:s ram för att undersöka tortyr och andra övergrepp på den namibiska civilbefolkningen.

Det är väl känt att den namibiska befolkningen genom den olagliga sydafrikanska ockupationen utsätts för övergrepp av olika slag. FN:s generalförsamling krävde senast i höstas att Sydafrika skulle frisläppa alla politiska fångar, inräknat dem som hålls fångna under s. k. interna säkerhetslagar eller genom godtyckliga frihetsberövanden.

Våren 1967 inrättade generalförsamlingen FN:s råd för Namibia med uppgift att förvalta området fram till självständigheten. Namibiarådet utgör således styrelse för Namibia. Rådet har emellertid av Sydafrika hittills vägrats tillträde till landet.

Det finns enligt utskottets uppfattning tyvärr anledning att tro att Sydafrika skulle förvägra varje genom FN eller på annat sätt utsedd kommission tillträde till Namibia och möjlighet att utföra oberoende undersökningar. Utskottet hyser förståelse för syftet bakom kravet på en oberoende undersökning men är tveksamt till initiativ som skulle riskera att misslyckas om sydafrikanska myndigheter vägrar samarbete.

Självfallet skulle även en kommission som inte får tillträde till Namibia kunna få fram sakuppgifter och göra värdefulla bedömningar. Den allmänna situationen vad beträffar mänskliga rättigheter är emellertid relativt väl känd. Den följs nära av Namibiarådet. På grundval av rapporter från bl. a. rådet sker en återkommande behandling av läget i Namibia i FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna.

Med hänvisning till de omständigheter som sålunda anförts avstyrker utskottet yrkande 1 a) i motion 721.

Utskottet har tagit del av den till riksdagen överlämnade redogörelsen för svenska företags verksamhet i Sydafrika och Namibia under år 1981. I skrivelsen lämnas som framgår av det föregående ett antal uppgifter om vart och ett av de 14 dotterföretagen i Sydafrika och Namibia, avseende åren 1980 och 1981.

Utskottet noterar att det av redogörelsen knappast med bestämdhet kan utläsas vilken effekt på företagens verksamhet lagen haft i jämförelse med andra faktorer, såsom den sydafrikanska och den internationella ekonomiska utvecklingen. Två redovisningsår torde också vara en för kort tid för att möjliggöra säkra bedömningar av lagens effekter.

Utskottet noterar också att regeringen, i väntan på resultatet av den pågående Sydafrikautredningen, avser tillämpa lagens dispensregler på ett restriktivt sätt.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen lägger regeringens skrivelse 1982/83: 80 till handlingarna.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motion 1982/83:907 angående ekonomisk res. (vpk) bojkott av Sydafrika,
2. att riksdagen avslår motion 1982/83: 1777 angående oljeembargo res. (vpk), s.y. (c) mot Sydafrika,
3. att riksdagen avslår motion 1982/83: 721, yrkandena I b) och I c) res. (vpk) angående åtgärder mot Sydafrika och Namibia,
4. att riksdagen avslår motion 1982/83: 721, yrkande I a), angående oberoende kommission.
5. att riksdagen förklarar motion 1982/83: 721, yrkande I d), angående åtgärder mot Sydafrika och Namibia besvarad med vad utskottet anført,
6. att riksdagen lägger regeringens skrivelse 1982/83: 80 om svenska företags verksamhet i Sydafrika och Namibia till handlingarna.

Stockholm den 5 maj 1983

På utrikesutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Stig Alemyr (s), Sture Korpås (c), Sture Palm (s), Sture Ericson (s), Margaretha af Ugglas (m), Jan Bergqvist (s), Axel Andersson (s), Sten Sture Paterson (m), Bengt Silfverstrand (s), Ivar Virgin (m), Rune Ångström (fp), Bertil Måbrink (vpk), Sören Häggroth (s), Pär Granstedt (c) och Inger Koch (m).

Reservation

Ekonomisk bojkott av Sydafrika

Bertil Måbrink (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar "Som utskottet framhåller" och slutar "åtgärder på handelsområdet." bort ha följande lydelse:

Ett bindande beslut i FN:s säkerhetsråd om sanktioner mot Sydafrika har hittills blockerats av USA. Även om en handelsbojkott mot Sydafrika skulle kunna vinna allmän anslutning i världen genom ett sådant beslut i FN:s säkerhetsråd och därmed bli mer kännbar, så finner utskottet att Sverige inte kan fortsätta att avvakta ett sådant beslut.

Den lag om förbud mot investeringar i Sydafrika och Namibia som trädde i kraft den 1 juli 1979 har visserligen inte lett till att andra länder infört motsvarande bestämmelser, men den har ändå stärkt opinionstrycket i åtskilliga länder för sådana åtgärder.

En lag om ekonomisk bojkott av Sydafrika och Namibia enligt förslaget i motion 1982/83:907 är enligt utskottet mer effektiv för sitt syfte än nu gällande lag.

Med hänvisning härtill tillstyrker utskottet motion 907. Eftersom därmed även syftet med yrkandena 1 b) och 1 c) i motion 721 och motion 1777 om ett oljeembargo tillgodoses, tillstyrks också dessa motioner.

dels att utskottets hemställan under moment 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motion 1982/83:907 antar följande förslag till lag om ekonomisk bojkott av Sydafrika att ersätta lagen (1979:487) om förbud mot investeringar i Sydafrika.

Nuvarande lydelse

Lag om förbud mot investeringar i Sydafrika och Namibia: Utfärdad den 7 juni 1979.

Enligt riksdagens beslut föreskrivs följande.

1 §

Svensk juridisk person får inte

1. *mot vederlag förvärva rörelse som drivs i Sydafrika eller Namibia eller del av sådan rörelse.*

Utskottets förslag

Lag om ekonomisk bojkott av Sydafrika och Namibia.

Härigenom föreskrivs följande.

1 §

Svensk *medborgare* eller juridisk person får inte

1. *själv eller genom utländskt dotterföretag driva eller förvärva rörelse eller del av rörelse i Sydafrika eller Namibia,*

2. *själv eller genom utländskt dotterföretag driva handel med varor eller tjänster helt eller delvis tillverkade i Sydafrika eller Namibia eller av helt eller delvis ägt dotterföretag till sydafrikanskt eller namibiskt företag. Ej heller får svensk medborgare eller juridisk person själv eller genom utländskt dotterföretag försälja eller medverka till försäljning av varor eller tjänster till Sydafrika eller Namibia,*

3. *själv eller genom utländskt dotterföretag genom patent, licenser eller*

Nuvarande lydelse

2. *mot vederlag* förvärva aktie eller andel i sydafrikanskt eller namibiskt företag eller obligation eller annan för den allmänna omsättningen avsedd skuldförbindelse som sådant företag utfärdat,

ge sådant företag tillskott av pengar eller annan egendom *som är avsedd att användas i dess verksamhet,*

ge sådant företag penninglån eller annan kredit *med en löptid över två år,* eller

ställa säkerhet för sådant företags skulder *med en löptid över fem år,*

3. *genom handling eller underlåtenhet bidra till att åtgärd som anges i 1 eller 2 vidtas av utländskt dotterföretag,*

4. genom handling eller underlåtenhet bidra till anskaffning av anläggningstillgångar i sydafrikanskt eller namibiskt dotterföretag.

Med dotterföretag avses juridisk person beträffande vilken svensk juridisk person direkt eller genom annan juridisk person på grund av aktie- eller andelsinnehav eller avtal har ett bestämmande inflytande och en betydande andel i resultatet av verksamheten.

Utskottets förslag

annat sådant förfarande överföra eller bidra till att överföra teknologi eller teknologiskt kunnande till Sydafrika eller Namibia,

4. *själv eller genom utländskt dotterföretag bedriva flygfart eller skeppsfart till Sydafrika eller Namibia,*

5. *själv eller genom utländskt dotterföretag* förvärva aktie eller andel i sydafrikanskt eller namibiskt företag eller obligation eller annan för den allmänna omsättningen avsedd skuldförbindelse som sådant företag utfärdat,

ge sådant företag tillskott av pengar eller annan egendom,

ge sådant företag penninglån eller annan kredit, eller

ställa säkerhet för sådant företags skulder. *Vad som här sagts om sydafrikanskt eller namibiskt företag gäller också den sydafrikanska staten och dess myndigheter,*

6. genom handling eller underlåtenhet bidra till anskaffning av anläggningstillgångar i sydafrikanskt eller namibiskt dotterföretag.

Med dotterföretag avses juridisk person beträffande vilken svensk juridisk person direkt eller genom annan juridisk person på grund av aktie- eller andelsinnehav eller avtal har ett bestämmande inflytande och en betydande andel i resultatet av verksamheten. *Som dotterföretag*

*Nuvarande lydelse**Utskottets förslag*

räknas i denna lag också ombud eller så kallad bulvan.

2 §

Svensk juridisk person som själv eller genom utländskt dotterföretag driver rörelse i Sydafrika eller Namibia skall årligen upprätta investeringsplan för denna rörelse med angivande av finansieringsmetoder. Regeringen bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om sådan plan.

3 §

Svensk juridisk person som själv eller genom utländskt dotterföretag driver rörelse i Sydafrika eller Namibia skall årligen till regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer redovisa hur verksamheten i dessa länder utvecklas. Redovisningen skall avse produktion, omsättning, antal anställda, företagna investeringar och andra sådana förhållanden som har betydelse för kontroll av efterlevnaden av denna lag. Regeringen bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om sådan redovisning.

4 §

Regeringen kan för visst fall medge undantag från 1 §. Sådant undantag får dock endast avse sådan svensk juridisk person, som vid ikraftträdandet av denna lag själv eller genom utländskt dotterföretag driver rörelse i Sydafrika eller Namibia.

Medgivande får avse viss investering eller investeringar i visst företag under en år. Undantag får inte göra det möjligt för sökanden att utvidga sin verksamhet i Sydafrika eller Namibia.

2 §

Regeringen kan för visst fall medge undantag från 1 §. Sådant undantag får endast avse handel med befrielserörelse eller fackförening som bekämpar rasförtrycket i Sydafrika och Sydafrikas makt över Namibia eller handel med område som står under sådan befrielserörelses kontroll om den sker med befrielserörelses uttryckliga samtycke.

Med befrielserörelse eller fackförening avses här ANC, SWAPO och SACTU.

Nuvarande lydelse

Medgivande får återkallas eller ändras om de uppgifter på vilka det grundats var oriktiga.

5 §

Regeringen får utan hinder av 1 § medge svensk juridisk person, som före ikraftträdandet av denna lag har förbundit sig att inte utvidga sin verksamhet i Sydafrika eller Namibia, rätt tills vidare att ersätta utrange-rad, avyttrad eller förlorad anläggningstillgång. Medgivandet får återkallas om verksamheten utvidgas eller eljest särskilda skäl föreligger.

6 §

Den som bryter mot 1 § döms, om gärningen skett uppsåtligt, till böter eller fängelse i högst två år eller, om gärningen skett av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst sex månader. I ringa fall skall ej dömas till ansvar.

För anstiftan av eller medhjälp till brott mot 1 § döms ej till ansvar.

Den som underlåter att fullgöra skyldighet enligt 2 eller 3 § döms till böter.

7 §

Svensk medborgare, vilken som företrädare för juridisk person har utom rikt brutit mot 1 §, döms efter

Utskottets förslag

Medgivande skall återkallas om de uppgifter på vilka det grundats var oriktiga.

3 §

Svensk medborgare eller juridisk person som själv eller genom utländskt dotterföretag nu driver rörelse i Sydafrika eller Namibia skall inom ett år från denna lags ikraftträdande ha avyttrat eller avvecklat egendomen eller verksamheten.

4 §

Den som bryter mot 1 eller 3 § döms, om gärningen skett uppsåtligt, till fängelse i högst två år eller, om gärningen skett av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst tolv månader. I ringa fall döms till böter.

För anstiftan till eller medhjälp till brott mot lagen döms till fängelse i högst två år.

Den som, för att medges undantag enligt 2 §, lämnar oriktig uppgift döms till fängelse i högst ett år.

5 §

Svensk medborgare, vilken som företrädare för juridisk person har utom rikt brutit mot 1 §, döms efter

Nuvarande lydelse

denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig.

8 §

Utbyte av brott enligt denna lag skall förklaras förverkat, *om det ej är uppenbart obilligt*.

Egendom som använts sasom hjälpmedel vid brott enligt denna lag kan förklaras förverkad, om det är pakallat till förebyggande av brott eller eljest särskilda skäl föreligger. Detsamma gäller egendom med vilken tagits befattning som utgör brott enligt denna lag. I stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat.

9 §

Åtal för brott enligt denna lag får väckas endast efter förordnande av regeringen eller den regeringen bemyndigar.

Utskottets förslag

denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig.

6 §

Utbyte av brott enligt denna lag skall förklaras förverkat.

Egendom som använts sasom hjälpmedel vid brott enligt denna lag kan förklaras förverkad, om det är pakallat till förebyggande av brott eller eljest särskilda skäl föreligger. Detsamma gäller egendom med vilken tagits befattning som utgör brott enligt denna lag. I stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat.

7 §

Åtal för brott enligt denna lag får väckas endast efter förordnande av regeringen eller den regeringen bemyndigar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

dels ock att utskottets hemställan under momenten 2 och 3 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motion 1982/83:1777 anfört om oljeembargo mot Sydafrika,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motion 1982/83:721, yrkandena 1 b) och 1 c), anfört om åtgärder mot Sydafrika och Namibia.

Särskilt yttrande**Oljeembargo mot Sydafrika**

Sture Korpås och Pär Granstedt båda (c) anför:

För närvarande förefaller möjligheterna små att Sverige skulle kunna bidra till ett effektivt oljeembargo mot Sydafrika. Vi förutsätter dock att regeringen tar initiativ i denna riktning om sådana förutsättningar skulle uppstå.

